

Onderzoek monumenteigenaren 2017

Nationaal Restauratiefonds

Restauratiefonds.

Voor u liggen de resultaten uit het onderzoek onder monumenteigenaren dat in opdracht van Nationaal Restauratiefonds is uitgevoerd in week 41 t/m 44 2017.

Geert Hamstra | ghamstra@rightmarktonderzoek.nl
projectleider Right Marktonderzoek

Copyright Right Marktonderzoek 2018

Right Marktonderzoek en Advies B.V.

Emmawijk 55

8011CN Zwolle

T: 038 421 21 85

www.rightmarktonderzoek.nl

Inhoudsopgave

1. Onderzoeksopzet	3
2. Algemeen	4
3. Het monument	6
4. Behoeftte aan ondersteuning	7
5. Financiering en onderhoud	8
6. Informatiebehoefte en kennis	11
7. Organisaties voor monumenteigenaren	12
8. Nationaal Restauratiefonds	13
9. Duurzaamheid	14

1. Onderzoeksopzet

Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is inzicht verkrijgen in:

- het profiel van (potentiële) particuliere monumenteigenaren in Nederland
- de behoeften van (potentiële) particuliere monumenteneigenaren in Nederland
- de bekendheid en tevredenheid over het Nationaal Restauratiefonds.

Doelgroep

Eigenaren van een monumentaal pand in Nederland

Methode en steekproef

Het onderzoek is uitgevoerd met behulp van kwantitatief onderzoek:

- online onderzoek, waarvoor circa 4.000 monumenteigenaren zijn benaderd
- schriftelijk onderzoek, waarvoor 2.000 vragenlijsten onder monumenteigenaren zijn verspreid.

Aan het onderzoek hebben 603 respondenten deelgenomen:

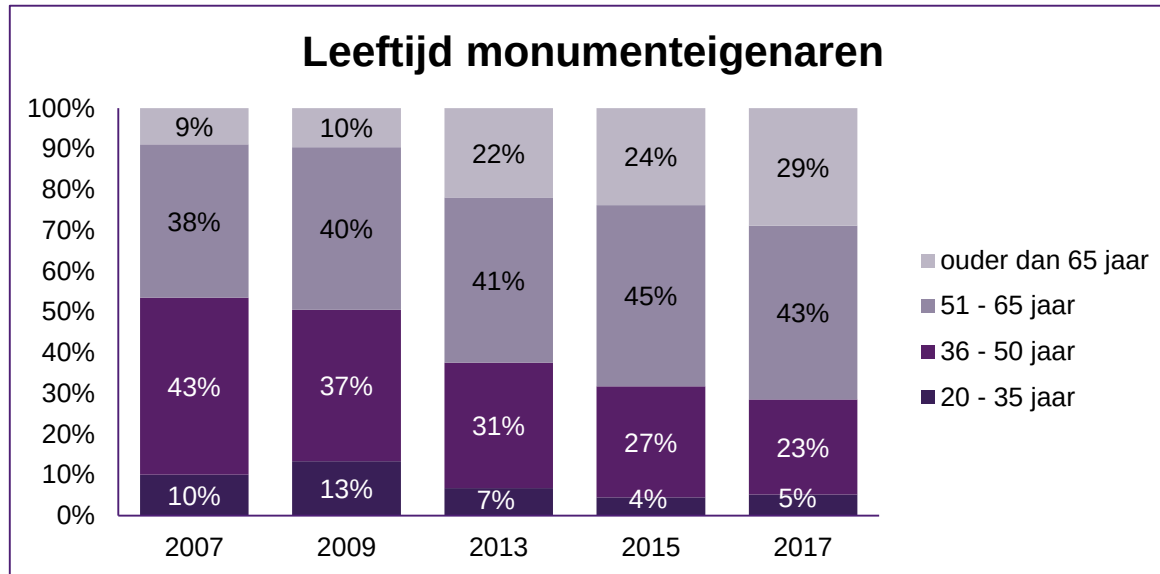
- 64% bezit een rijksmonument
- 27% bezit een gemeentelijk monument
- De rest bezit een provinciaal monument, beeldbepalend pand of is geïnteresseerd in de aankoop van een monument.

Bij een totale steekproef van 603 ingevulde vragenlijsten, en uitgaande van een betrouwbaarheid van 95%, geldt een maximale onnauwkeurigheidsmarge van 4,0%.

Veldwerkperiode

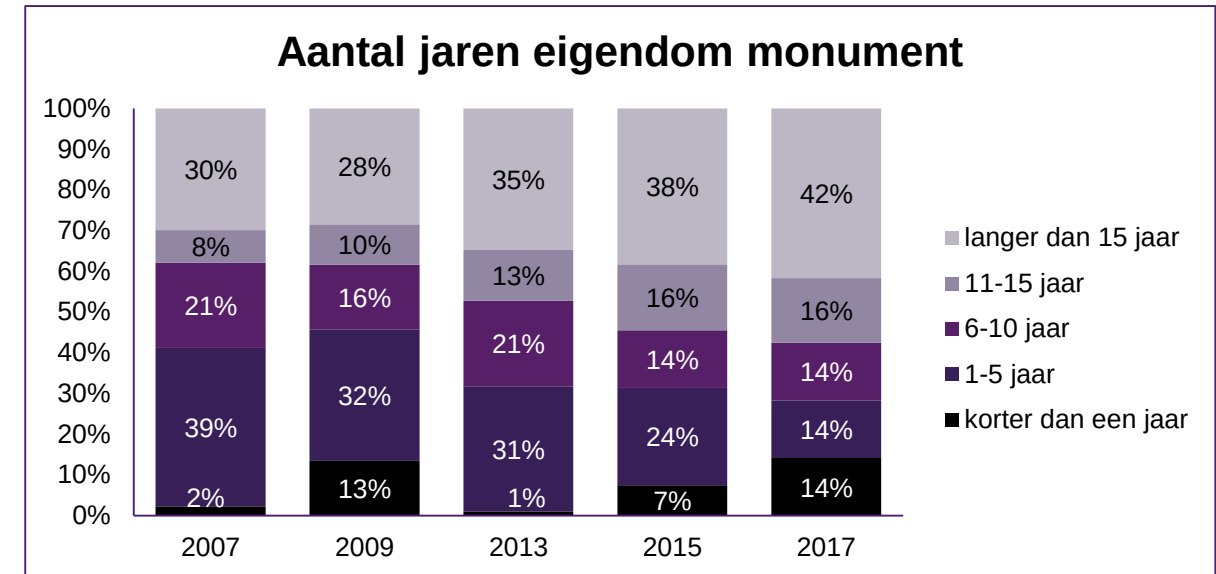
12 oktober t/m 8 november 2017.

2. Algemeen

basis: alle monumenteigenaren / monumentgeïnteresseerden (2017: n=603)

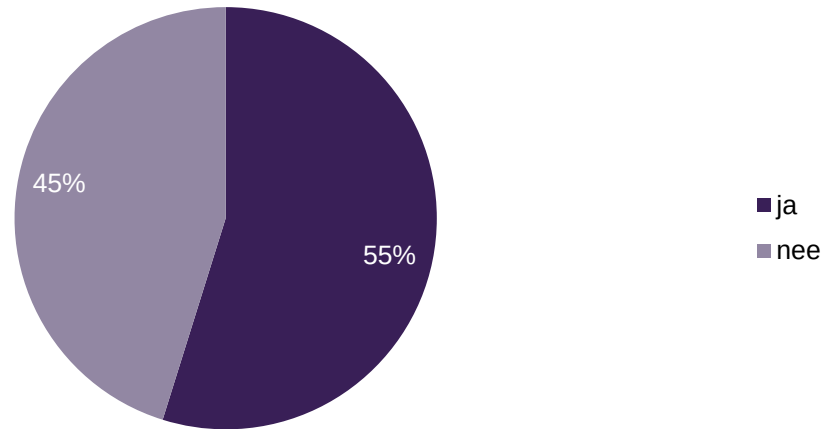
- Net als bij de vorige meting in 2015 is het merendeel van de monumentbezitters ouder dan 50 jaar, in totaal is 71% ouder dan 50 jaar. Het aandeel 65-plussers in de doelgroep stijgt, waardoor het erop lijkt dat de groep monumenteigenaren aan het vergrijzen is.
- De groep monumenteigenaren met een inkomen tussen de € 50.000,- en € 100.000,- is net als bij de voorgaande metingen het grootst; 38% van de doelgroep valt in deze inkomensklasse. Ongeveer een vijfde van de ondervraagden heeft een inkomen hoger dan € 100.000,-.

basis: alle monumenteigenaren (2017: n=573)

- De monumenteigenaren uit de steekproef zijn veelal al langdurig in het bezit van het monument; 58% van de doelgroep is langer dan 10 jaar eigenaar van het monument. Hiermee blijft de eigendomsduur stijgen (in 2015 bezat 54% het monument langer dan 10 jaar, terwijl het hiervoor 38% was). Aan de andere kant is ook de groep die korter dan een jaar in het bezit is van een monument gestegen, in 2015 was dit 7% terwijl dat in 2017 14% was.

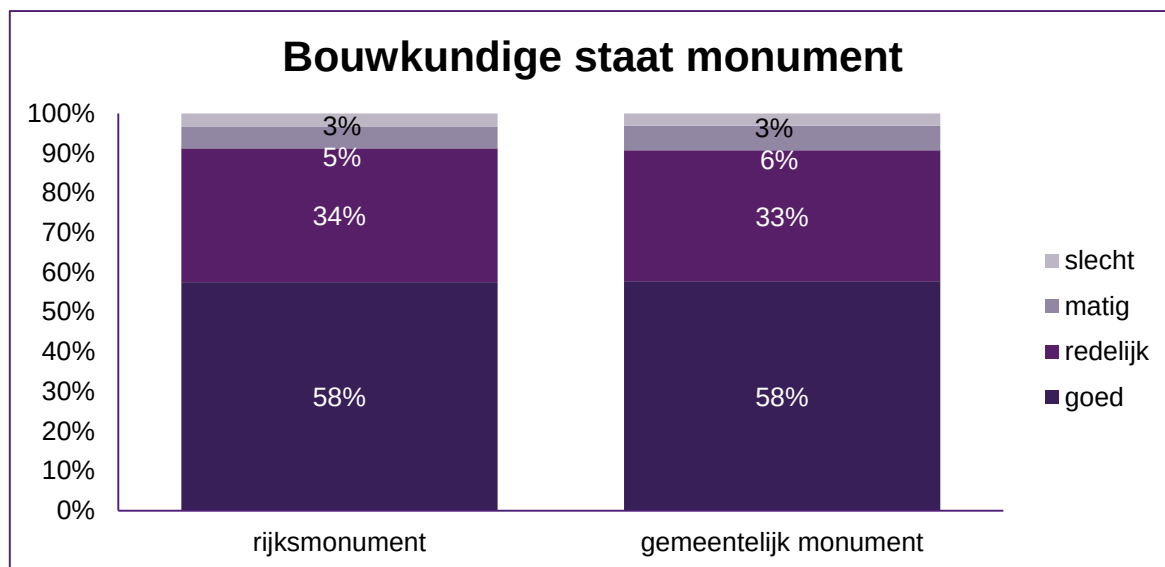
(Deel)restauratie in eerste 2 jaar na aankoop

basis: monumenteigenaren die afgelopen 5 jaar een (deel)restauratie uitvoerden (n=259)

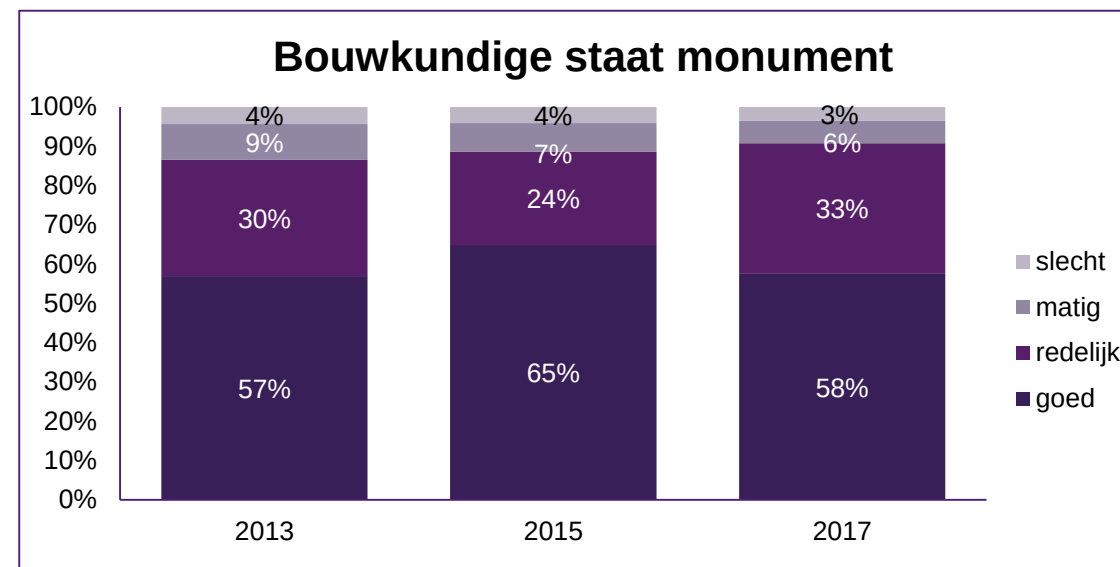
- Het deel van de monumenteigenaren dat de afgelopen 5 jaar een (deel)restauratie heeft uitgevoerd, of hier nog mee bezig is, ligt iets lager dan bij de voorgaande metingen. In totaal zegt 56% van de monumenteigenaren dat er in de afgelopen 5 jaar een restauratie heeft plaatsgevonden. In iets meer dan de helft van de gevallen vond de restauratie plaats binnen de eerste 2 jaar na de aankoop van het monument.

3. Het monument

basis: alle monumenteigenaren (rijks: n=386 / gemeentelijk: n=161)

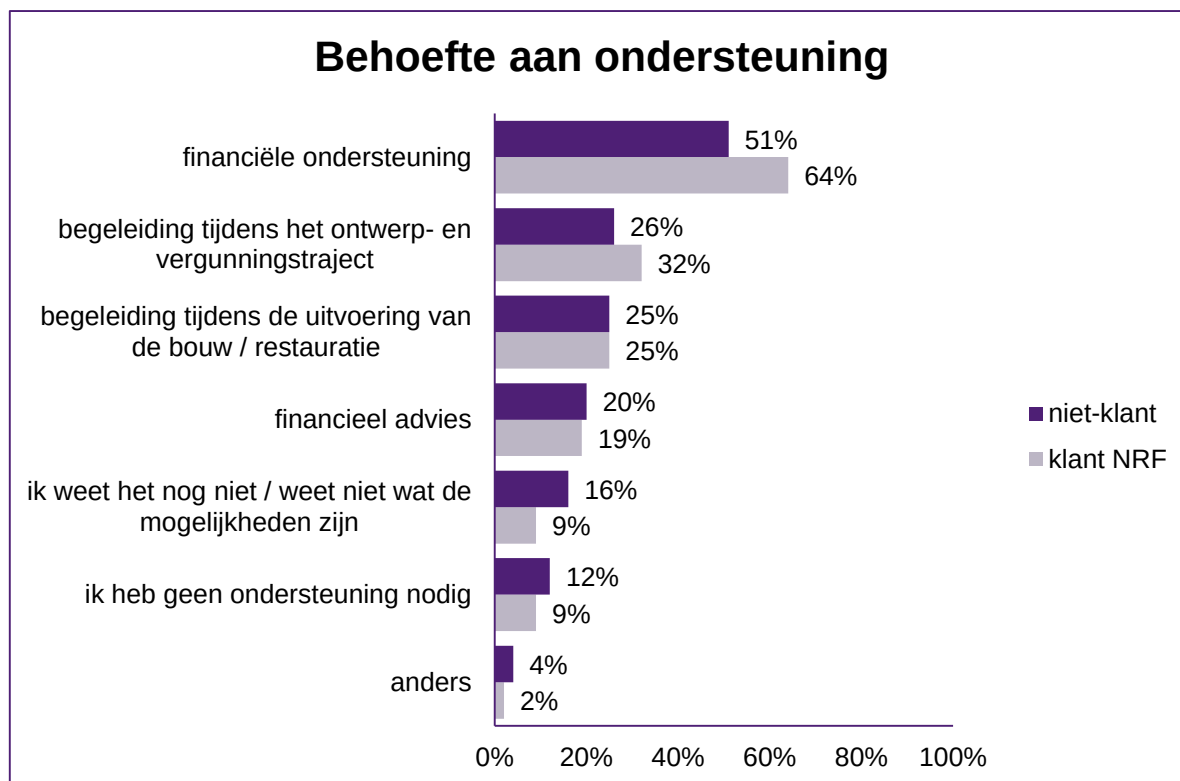
- Bij een grote groep monumenteigenaren lijkt er onderhoudsbehoefte te bestaan, 33% noemt de staat redelijk en in totaal 9% van de monumenteigenaren noemt de bouwkundige staat matig tot slecht. Hierbij lijkt er geen verschil in bouwkundige staat tussen rijks- en gemeentelijke monumenten.
- 58% van de monumenteigenaren noemt de bouwkundige staat van het monument 'goed'. Hiermee ligt dit iets lager dan bij de voorgaande meting toen nog tweederde van de ondervraagden de bouwkundige staat 'goed' noemde. Zowel bij de eigenaren van een rijksmonument als bij een gemeentelijk monument noemt 58% de bouwkundige staat goed.
- Klanten van Nationaal Restauratiefonds schatten de bouwkundige staat net als bij eerdere metingen hoger in dan niet-klanten; respectievelijk 66% en 55% noemt de bouwkundige staat goed.

basis: alle monumenteigenaren (2017: n=573)

- De belangrijkste reden dat de bouwkundige staat niet als goed wordt bestempeld, is het ontbreken van voldoende financiële middelen (36%) en ongeveer een vijfde geeft aan nog geen tijd te hebben gehad omdat het pand pas recent is aangekocht.

4. Behoefte aan ondersteuning

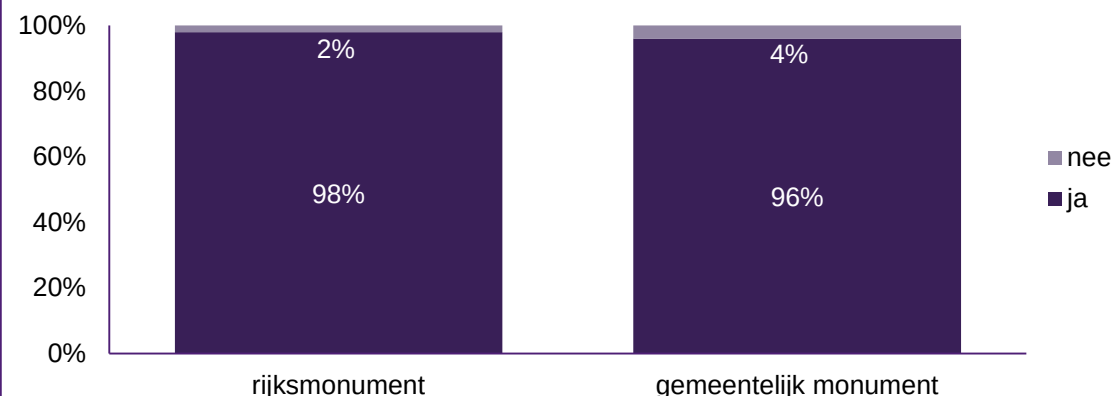

basis: alle monumenteigenaren (n=571)

- Monumenteigenaren hebben voor het instandhouden van hun monument vooral behoefte aan financiële ondersteuning (54%), aanvullend hierop heeft 20% behoefte aan financieel advies. Klanten van het Restauratiefonds hebben meer dan andere monumenteigenaren behoefte aan financiële ondersteuning (64%), hiermee lijkt het Restauratiefonds duidelijk in een behoefte te voorzien. Naast ondersteuning op het gebied van financiën noemt circa een kwart begeleiding tijdens het ontwerp- en vergunningstraject en een bijna even grote groep heeft behoefte aan begeleiding tijdens de uitvoering van de bouw of de restauratie. Circa een tiende van de monumenteigenaren heeft geen behoefte aan ondersteuning, wat vergelijkbaar is met 2015.
- De helft van de monumenteigenaren is bekend met de opgestelde uitvoeringsrichtlijnen, die bedoeld zijn om monumenteigenaren te ondersteunen. De informatievoorziening van het Restauratiefonds lijkt een duidelijk bijdrage aan de bekendheid van de richtlijnen te leveren; klanten zijn vaker (65%) bekend met de richtlijnen dan niet-klanten (47%). Ongeveer de helft van de monumenteigenaren die bekend zijn met de richtlijnen, is van mening dat de uitvoeringsrichtlijnen helpen bij de selectie van uitvoerders. Een derde van hen weet niet of dit helpt.

5. Financiering en onderhoud

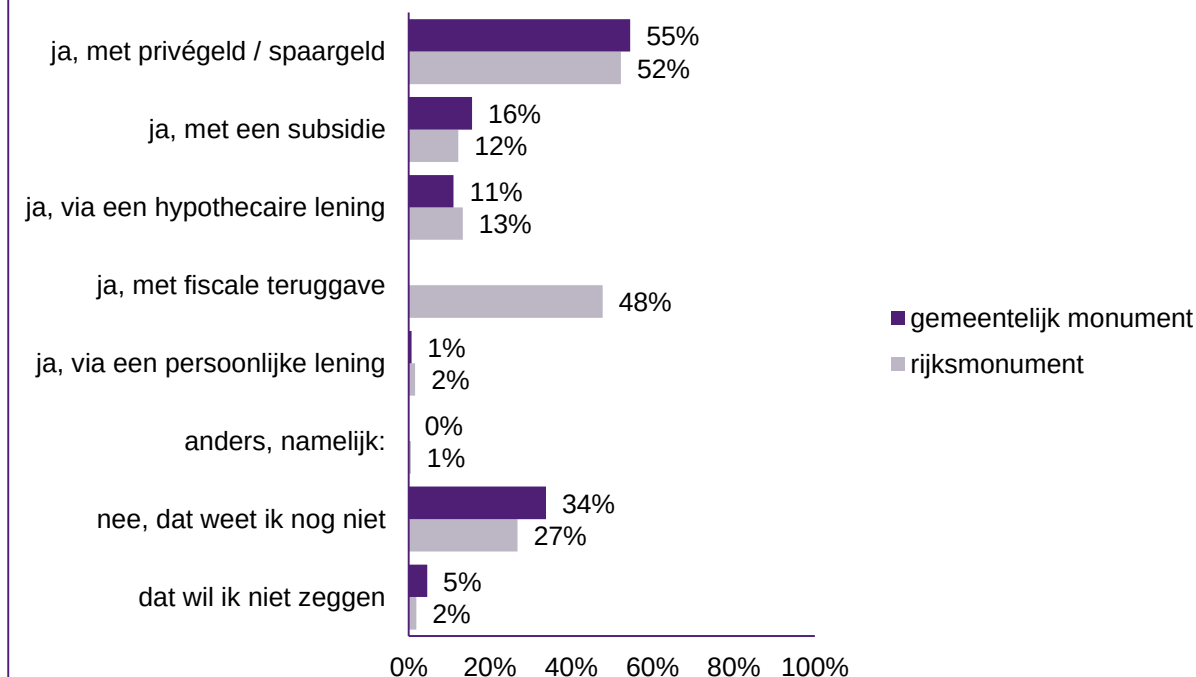
Verwacht te moeten investeren - komende 5 jaar

basis: alle monumenteigenaren (rijks: n=386 / gemeentelijk: n=161)

- Nagenoeg alle monumenteigenaren verwachten dat zij de komende 5 jaar moeten investeren in (extra) onderhouds- of restauratiekosten. Het lijkt erop dat de investeringsbereidheid in 2017 hoger ligt dan in 2015. In 2015 verwachtte 41% van de ondervraagden minder dan € 20.000,- te gaan investeren, terwijl deze groep nu 32% is. Eveneens 41% dacht in 2015 tussen de € 20.000,- en €150.000,- te zullen investeren terwijl, in 2017 de helft van de monumenteigenaren een dergelijk bedrag verwacht te gaan investeren.
- De helft van de monumenteigenaren die verwachten dat zij de komende vijf jaar moeten investeren in onderhoud of reparatie, denkt de financiering hiervoor wel rond te krijgen en een derde deel weet het nog niet. 16% van de monumenteigenaren verwacht problemen met het rondkrijgen van de financiering.

Financiering onderhoud- restauratiekosten

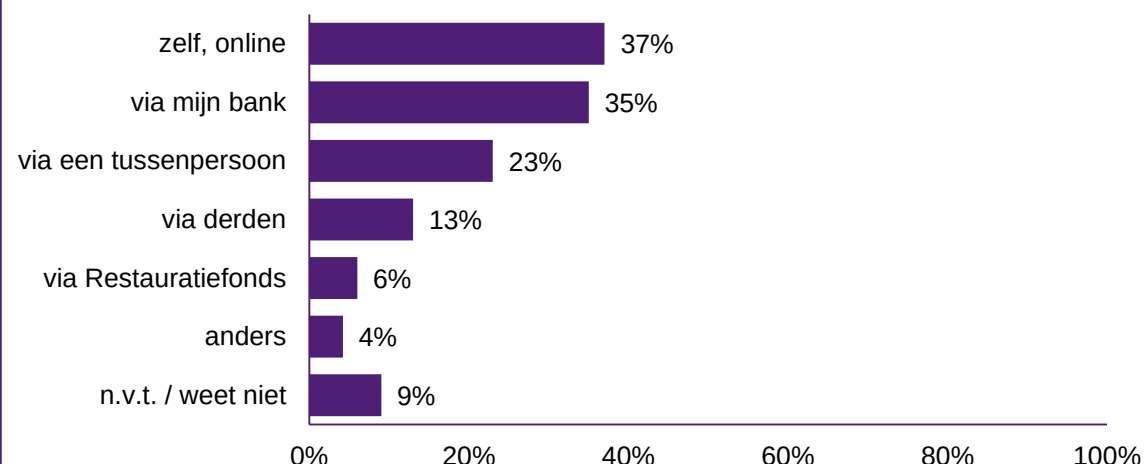

basis: alle monumenteigenaren die verwachten in onderhoud / restauratie te moeten investeren (rijks: n=377 / gemeentelijk: n=154)

- Ruim de helft van de ondervraagden denkt hier eigen geld voor in te zetten. Van de rijksmonumenteigenaren denkt bijna de helft gebruik te maken van een fiscale teruggave. 14% van de monumenteigenaren denkt gebruik te kunnen maken van een subsidie. Hiermee komen de manieren waarop men de investering denkt te financieren sterk overeen met 2015. Bijna een derde weet nog niet hoe de investering gefinancierd zal worden. Klanten van Nationaal Restauratiefonds noemen vaker dan niet klanten dat zij gebruikmaken van een fiscale teruggave (52% t.o.v. 27%). Niet klanten zeggen daarentegen iets vaker (55% t.o.v. 48%) gebruik te zullen maken van eigen spaargeld. Wanneer gekeken wordt naar leeftijd, dan noemen monumenteigenaren ouder dan 50 jaar duidelijk minder vaak een hypothecaire lening (9% t.o.v. 22% van de groep jonger dan 50 jaar).

5. Financiering en onderhoud

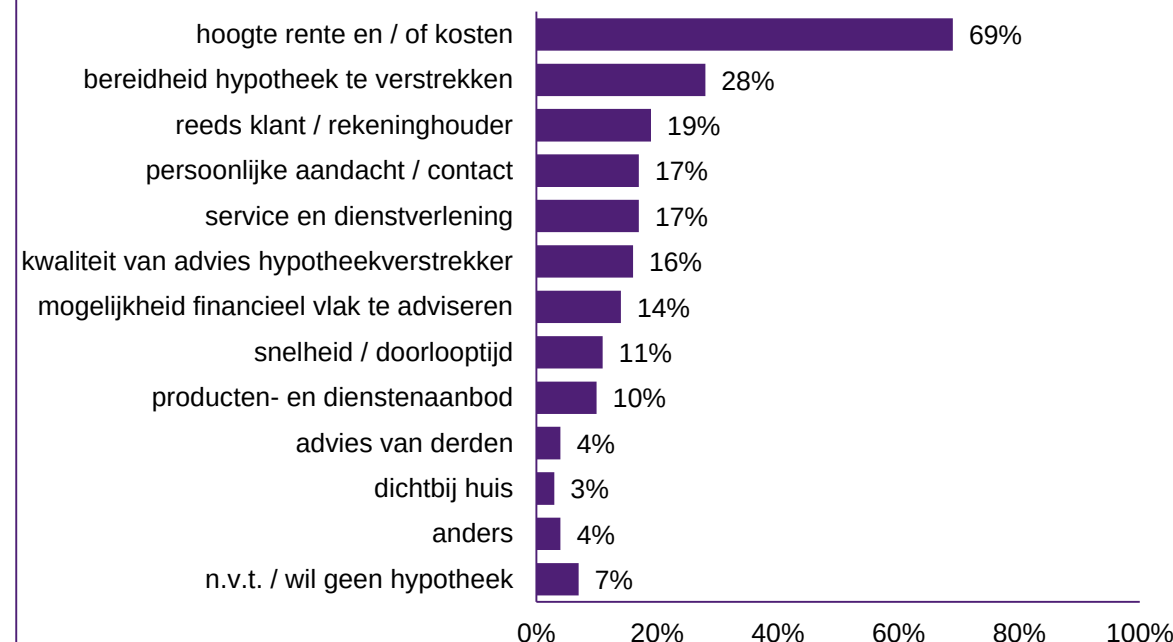
Oriëntatie hypotheek

basis: alle monumenteigenaren die hypotheek willen gebruiken voor onderhoud/restauratie (n=245)

- De oriëntatie op de mogelijkheden voor een hypothecaire lening vindt veelal plaats bij de bank of doet men zelf online. Beide opties worden door circa 35% van de ondervraagden die gebruik denken te maken van een hypothecaire lening, genoemd. Hierna wordt de tussenpersoon het meest genoemd (23%).
- Voor het inwinnen van financieel advies geeft een derde de voorkeur aan een onafhankelijke tussenpersoon. Ruim een kwart krijgt voor een deel advies van een externe partij en doet een gedeelte zelf.

Keuzecriteria hypotheek

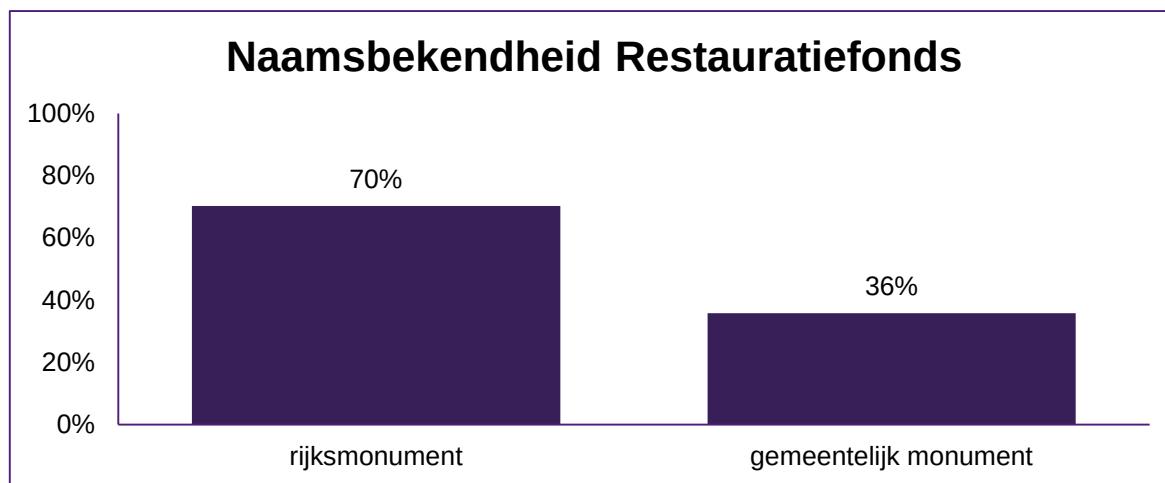

basis: alle monumenteigenaren / monumentgeïnteresseerden (n=591)

- Bij de keuze voor een hypothecaire lening is de hoogte van de rente en/of de kosten het belangrijkste criterium; 69% van de monumenteigenaren noemt dat. De rente en/of kosten lijken iets minder belangrijk dan in 2015 toen nog 75% dit noemde. Hiernaast noemt 28% de bereidheid om de hypotheek te verstrekken als belangrijk criterium. Het lijkt erop dat persoonlijk advies in belang toeneemt (8% in 2015 t.o.v. 17% in 2017). De monumentale status van het pand speelt maar bij een derde van de monumenteigenaren een rol bij de keuze voor de financier.

5. Financiering en onderhoud

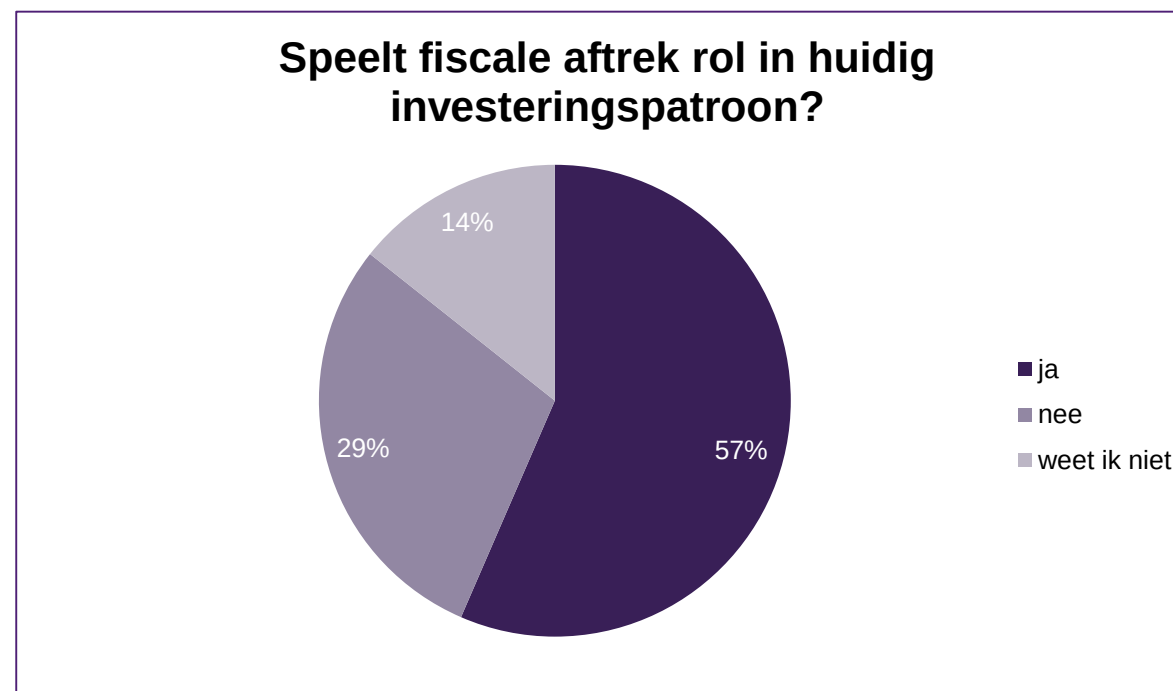
Restauratiefonds.

basis: alle monumenteigenaren (rijks: n=383 / gemeentelijk: n=159)

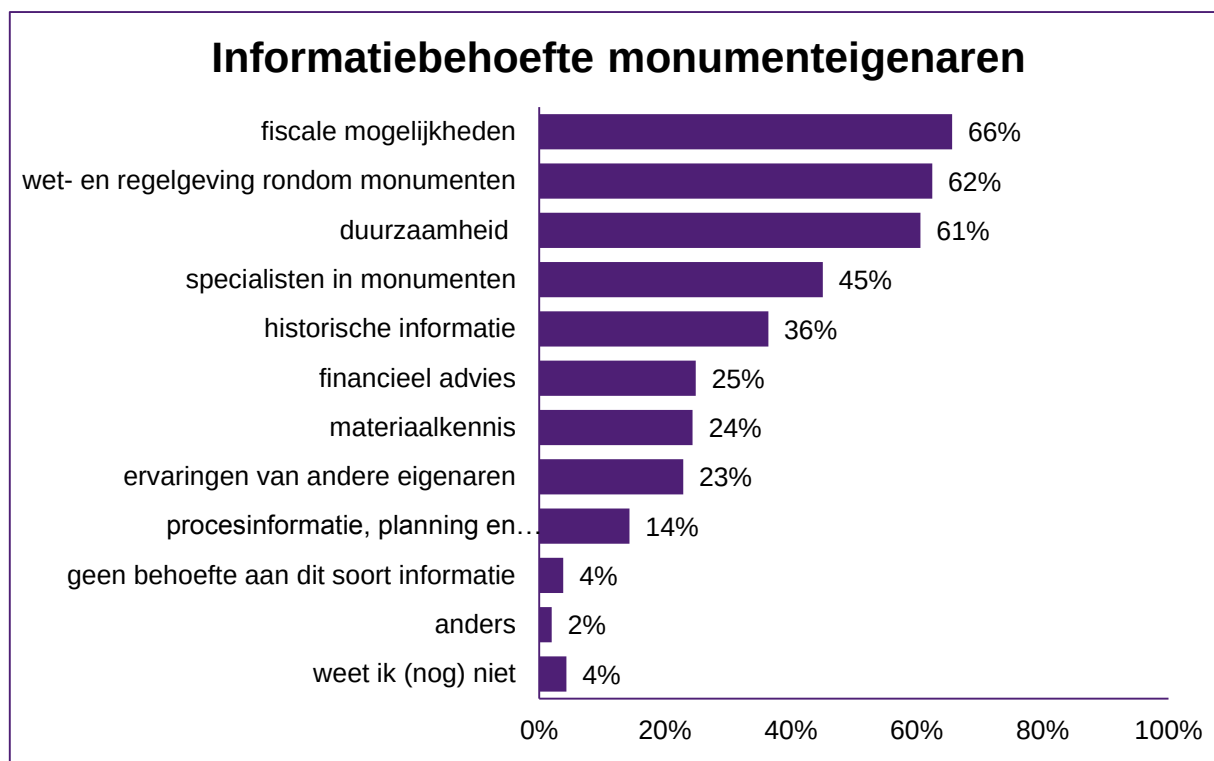
- Twee vijfde van de monumenteigenaren weet spontaan geen naam te noemen van een organisatie / instelling / website waar monumenteigenaren terecht kunnen voor advies over aankoop, onderhoud, restauratie, etc. van monumenten. Daar waar monumenteigenaren wel organisaties kennen, is de meestgenoemde organisatie het Restauratiefonds. Naast het Restauratiefonds noemt een vijfde van de monumenteigenaren de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed en de Monumentenwacht.
- In totaal 60% van de ondervraagden kent het Restauratiefonds (ook al is het alleen maar van naam), waarmee de organisatie iets minder bekend is dan in 2015 (65%). De bekendheid onder rijksmonumenteigenaren (70%) is duidelijk hoger dan onder de eigenaren van een gemeentelijk monument (36%). Hiermee ligt de bekendheid onder gemeentelijke monumenteigenaren wel hoger dan in 2015, toen 27% de organisatie kende. Onder niet-klanten is de bekendheid 50%.
- Van de monumenteigenaren die bekend zijn met het Restauratiefonds, heeft 32% er ook een hypotheek afgesloten, eventueel in combinatie met een andere instelling. Dit komt met 42% voornamelijk voor bij eigenaren van een rijksmonument, bij gemeentelijke monumenteigenaren is dat 5%. Ruim een kwart (28%) van de monumenteigenaren (die bekend zijn met het Restauratiefonds) heeft geen hypothecaire lening afgesloten en 40% sloot hem af bij een instelling anders dan het Restauratiefonds.

- Van de ondervraagden die een hypotheek elders hebben afgesloten, heeft een derde wel overwogen om een hypotheek bij het Restauratiefonds af te sluiten. De belangrijkste reden om dit niet te doen, is 'onbekendheid met de mogelijkheden' (26%) of de keuze gemaakt voor de eigen bank (18%). Ook geeft een tiende aan niet op de mogelijkheden gewezen te zijn.

basis: alle rijksmonumenteigenaren (n=384)

- 57% van de eigenaren van een rijksmonument geeft aan dat zij op dit moment meer investeren in hun monument door de beschikbaarheid van de fiscale aftrekmogelijkheden. Bijna een derde geeft echter aan dat dit geen rol speelt.

basis: alle monumenteigenaren / monumentgeïnteresseerden (n=599)

- Monumenteigenaren hebben vooral behoefte aan informatie over fiscale mogelijkheden en wet- en regelgeving rondom monumenten. Daarnaast is er veel interesse in informatie rondom duurzaamheid. Ruim 60% van de ondervraagden heeft hier behoefte aan. Zowel voor de fiscale mogelijkheden als voor de informatie over duurzaamheid geldt dat de behoefte bij rijksmonumenteigenaren groter is dan bij de gemeentelijke monumenteigenaren. Ook informatie over specialisten wordt door een groot deel (45%) van de monumenteigenaren gewenst.
- Informatie over monumenten zoekt men met name bij de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, de gemeente, de Monumentenwacht en het Restauratiefonds. Bij voorkeur ontvangt men dit soort informatie via internet (42%), maar ook nieuwsbrieven (24%) en persoonlijk (15%) worden redelijk vaak genoemd. Internet wordt meer door de groep onder de 50 jaar genoemd dan door de monumentbezitters ouder dan 50 jaar.

7. Organisaties voor monumenteigenaren

Restauratiefonds.

- Twee derde van monumenteigenaren krijgt geen ondersteuning van de gemeente bij de instandhouding van het monument. Daar waar men wel ondersteuning krijgt, bestaat deze met name uit advies en voorlichting (23%) en in mindere mate uit subsidie (11%). Dit laatste geldt vooral voor eigenaren van een gemeentelijk monument (26%), maar ligt wel lager dan vorig jaar toen nog 32% dit noemde.
- De monumenteigenaren verwachten van de gemeente vooral advies en ze verwachten dat ze subsidie verstrekken of hier in ieder geval ook advies over geven.

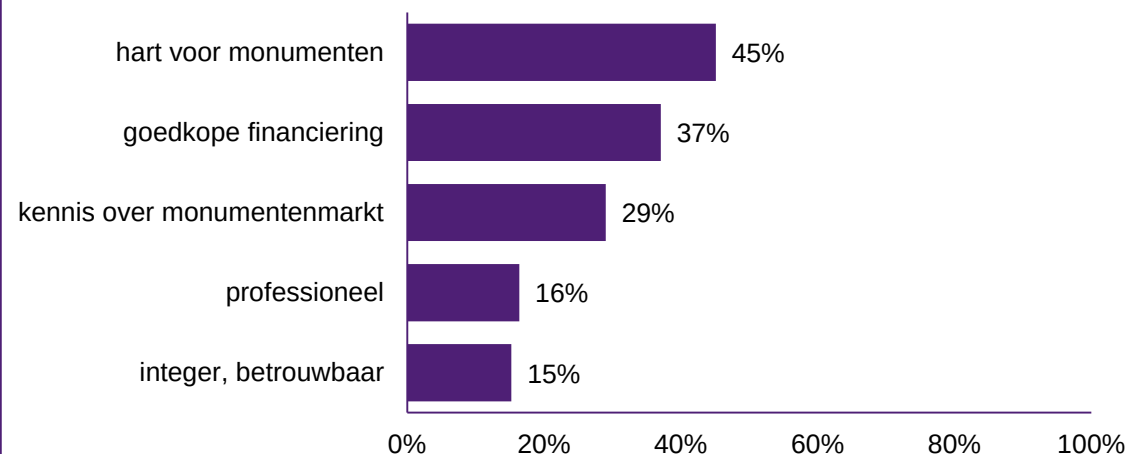
basis: alle monumenteigenaren / monumentgeïnteresseerden (n=589)

- Als er gekeken wordt naar de organisaties waar de monumenteigenaar mee te maken heeft, is de waardering voor de aannemer/architect het hoogst. Net als in 2015 scoort de aannemer/architect met een 7,4 het hoogst. Hierna volgt de Monumentenwacht met een 7,0 en het Restauratiefonds met een 6,9. Het laagst scoort de gemeente met een 5,3. Onder klanten van het Restauratiefonds scoort deze organisatie het hoogst met een gemiddeld rapportcijfer van een 8,4.

8. Nationaal Restauratiefonds

Restauratiefonds.

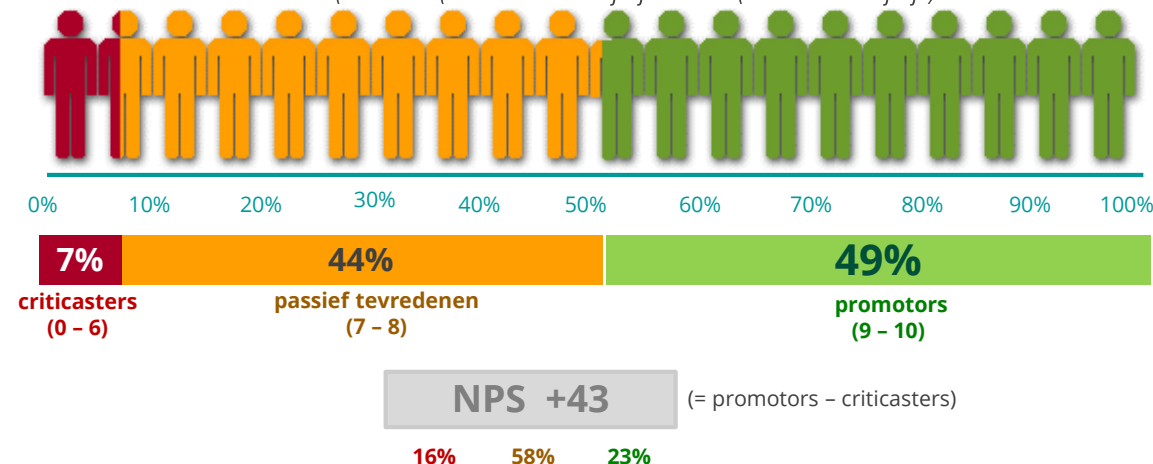
Top 5 - associaties Restauratiefonds

basis: alle monumenteigenaren / monumentgeïnteresseerden die NRF kennen (n=355)

- Net als in 2015 wordt Nationaal Restauratiefonds met name geassocieerd met 'hart voor monumenten', 45% van de monumenteigenaren heeft deze associatie bij de organisatie. Hierna zijn veelgenoemde associaties 'goedkope financiering' (37%) en 'kennis over de monumentenmarkt' (29%). Klanten associëren het Restauratiefonds het meest met goedkope financiering (63%), Hart voor monumenten (41%) en integer/betrouwbaar (27%). Niet klanten noemen vooral Hart voor monumenten (47%) en kennis over de monumentenmarkt (39%).

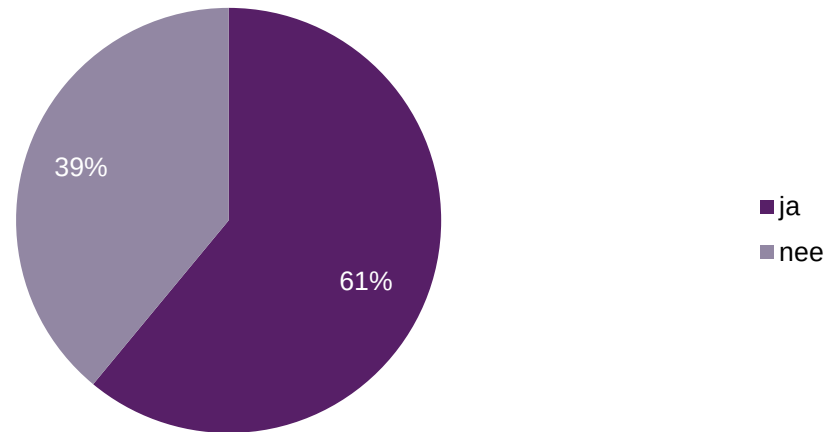
Hoe waarschijnlijk is het dat u het Restauratiefonds aanbeveelt aan andere monumenteigenaren? (Schaal 0 (zeer onwaarschijnlijk t/m 10 (zeer waarschijnlijk)).

basis: klanten Nationaal Restauratiefonds (n=124)

- Bij klanten ligt de NPS op +43, waarmee de score gelijk is aan 2015. Bovendien ligt de NPS op hetzelfde niveau als de resultaten uit het doorlopend klanttevredenheidsonderzoek waar de NPS in het eerste halfjaar 2017 op +45 uitkwam.
- Bijna driekwart van de klanten van het Restauratiefonds is tevreden over de informatievoorziening door het Restauratiefonds.
- Twee derde van de monumenteigenaren die het Nationaal Restauratiefonds kent, maakt gebruik van een of meerdere bronnen die de organisatie aanbiedt. De eigen website (37%), de website monumenten.nl (29%) en de digitale nieuwsbrieven (26%) worden hierbij het meest genoemd. Opvallend is dat de website monumenten.nl vaker door niet-klanten (33%) wordt gebruikt dan door klanten (23%). Bij de nieuwsbrieven is het precies andersom.

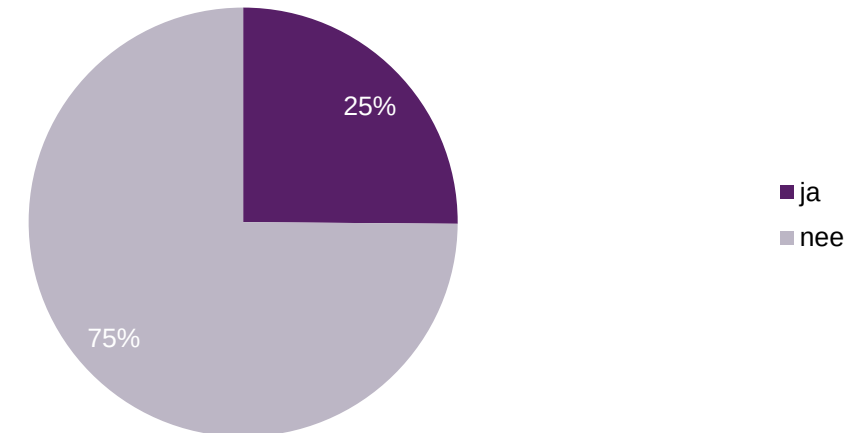
Behoefte aan informatie duurzaamheid

basis: alle monumenteigenaren / monumentgeïnteresseerden (n=601)

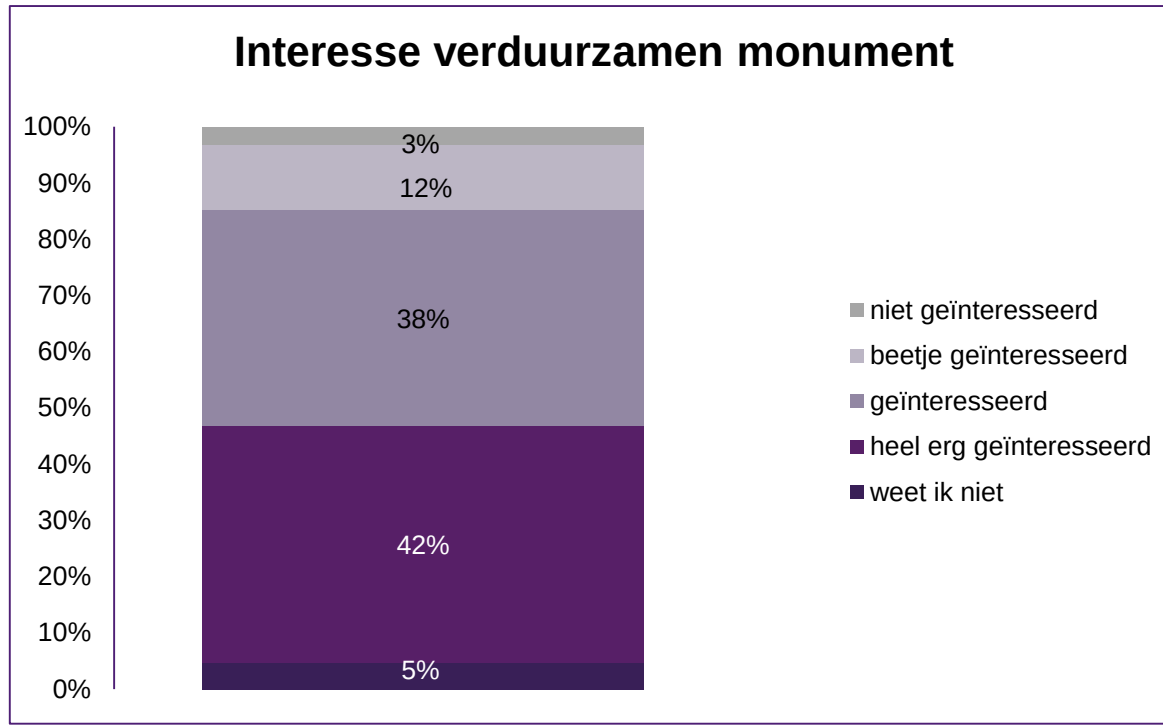
- Duurzaamheid lijkt een thema dat leeft onder de monumenteigenaren. Ruim 60% van de monumenteigenaren geeft aan behoefte te hebben aan informatie rondom dit onderwerp, met betrekking tot hun monument.

bekendheid duurzaamheidsmogelijkheden in eigen monument

basis: alle monumenteigenaren / monumentgeïnteresseerden (n=601)

- De mogelijkheden die er op gebied van duurzaamheid zijn in het eigen monument, zijn maar bij een beperkt deel van de monumenteigenaren bekend. Slechts een kwart antwoordt bevestigend op deze vraag. Hierop aansluitend geeft 40% van de monumenteigenaren aan dat het niet eenvoudig is om advies te krijgen op dit gebied. Slechts 10% is van mening dat het eenvoudig is om advies te krijgen over duurzaamheidstoepassingen in het eigen monumentale pand.

basis: alle monumenteigenaren / monumentgeïnteresseerden (n=600)

- De interesse voor het onderwerp is overigens wel groot. Ruim 80% van de monumenteigenaren is geïnteresseerd in het verduurzamen van het monument. De interesse spitst zich met name toe op het toepassen van alternatieve energiebronnen (42%) en het verhogen van de isolatiewaarde van ramen (34%).

RIGHT

MARKTONDERZOEK

Al 25 jaar een betrouwbaar en professioneel antwoord
op alle onderzoeksvragen.

Right Marktonderzoek en Advies B.V.

Emmawijk 55

8011CN Zwolle

T: 038 421 21 85

E: info@rightmarktonderzoek.nl

www.rightmarktonderzoek.nl